

Сыты салдат — добрая і служба

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)
Згодна з інструкцыяй аб парадку харчовага забеспячэння Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь, зацверджанай Міністэрствам абароны ад 13 верасня 2004 года, ваеннаслужачы ў суткі спажывае 250 грамаў аржаного і 150 грамаў пшанічнага хлеба, 80-грамавую булчачку да чаю, 95 грамаў розных круп і 35 — макаронных вырабаў.

Бялок штодзённа салдат атрымлівае са 100 грамаў мяса, дапоўненых 40 грамамі калбасных вырабаў — сасісак, сардэлек, каўбасы варапанай, а таксама з 40 грамаў мяса птушкі, 100 грамаў рыбы, 30 грамаў сметанковага масла, 100 грамаў малака, 20 грамаў сметаны. Акрамя таго, у штодзённым рацыёне беларускага салдата ўваходзяць адно яйцо і 15 грамаў сыру.

Крыніца вітамінаў — агародніна, сярод якой бульбы — 450, капуста — 130, бурякоў і морквы — на 40, цыбулі — 50 грамаў. Агародніна дапаўняецца 100 грамамі розных сокаў. Акрамя таго, кожны ранак ваіскоўцаў даюць полівітаміны. Так што беларускі салдатам авітаміноз не пагражае. Калі што, дык дадатковыя порцыяны цыбулі і гарантавана. Яшчэ ў паёк уваходзіць 60 грамаў цукру, 30 грамаў канцэнтрату кісяля, а таксама мук, соль, перац, гарчыца, воцат, лаўровы ліст, таматная паста, чай і сухафрукты для кампотаў.

— Норма агульнавайсковага пайка ў дзень складае 3412 кіла-

калорый, — тлумачыць начальнік харчовай службы 2-й інжынернай брыгады, маёр Міхаіл Поляк. — Трэба сказаць, што харчаванне сучасных салдат увесь час паліяцца.

Напрыклад, у рацыён дабавілі сыр, яйца даюць кожны дзень, у той час як раней толькі тры разы на тыдзень. Штудзённа вайскоўцы пачалі атрымліваць сок. Таксама новаўвядзенне — полівітаміны.

СМАЧНЫЯ АБЕДЫ І «СВЯТОЧНАЯ» СТРАВА

Лепш расказаць, што з тых кампанентаў, якія складаюць рацыён салдата, атрымліваецца. Меню ўсяго тыдня пераказаць не буду. Скажу толькі пра тую страву, якія гатаваліся ў сараду, калі мы і прыехалі.

На сныданак салдаты елі гуляш з курняга мяса з аўсмай кашай і з падліўкай. Пілі чай з цукрам. На хлеб намазвалі сметанковае масла. На вячэру іх чакалі мясныя кансервы з макаронамі, хлеб, булчак з сырам і сметанковым маслам, а таксама салодкі чай.

Абед — гэта асобная гісторыя, бо мы маглі яго не толькі ўбачыць, але і прадегуставаць: устаіць перад такімі стравамі, шчыра кажучы, было проста немагчыма. І гэта без перабоўшвання. Ды што я кажу, мяркуючы самі. На першае — борщ са сметанай, на другое — бульбяная каша, мясны рулет з яйцом, салата з гародніны з яй-

Салдаты на «ліні раздачы» чакаюць сваю талерку баршчу.

— Дзякуй! — ветліва адказваюць салдаты, за абедзве шчакі. — Ці смачна прыгатавана? — Цікаўлюся, хоць ведаю, што так. — Вельмі! — кажуць у адзін голас.

— А якую страву тут больш за ўсё любіце? — Катлеты, малочны суп, рыбу, бульбяную кашу, — не паспявала я запісваць.

— А чаго не хапае? — Фруктаў, — доўга думалі і нарэшце адказалі ваеннаслужачыя.

Калі першая частка вайскоўцаў паабедала, на змену ім прыйшла другая, а потым трэцяя. Пачаргова прыём ежы дазваляе пазбегчы не толькі гармаду пры раздачы страў, але і гары посуду, якая не паспявае назбірацца дзякуючы стараннай працы салдат у нарадзе.

Калі мы мылі талеркі, Яўген Іванов расказаў, што за чатыры месяцы ў арміі пахудзеў на 18 кілаграмаў. Аднак юнак гэтаму толькі рады: даўно хацеў пазабіцца ад «лішняга», толькі ўсе ніяк не атрымлівалася.

Як патлумачыў начальнік харчовай службы Міхаіл Поляк, рэзкае зніжэнне вагі ваеннаслужачых тэрміновай службы звязана з «рэжымным» харчаваннем. Як правіла, у цывільным жыцці маладыя людзі ядуць тады, калі ім захочацца. Тут жа ўсё па раскладзе. Арганізм не можа так хутка адаптавацца да новых умоў. Таму вайскоўцы становяцца страйейшымі, што ў большасці выпадак

толькі ім на карысць.

БЕЛАРУСКІ САЛДАТ — АПРАНУТЫ, АБУТЫ І НАКОРМЛЕНЫ

Самае цікавае, што колішні пад'ём цяж на продукты не адчула толькі армія. І як пасля гэтага думаць, што тут дрэнна кормяць? — Падчас сусветнага крызісу Узброеных Сіл краіны не пацярпелі ніякіх змен, — гаворыць Вадым Мацош. Як і раней, дзяржава забяспечвае нас усім неабходным. А мы, у сваю чаргу, гарантуем ваенную бяспеку. Сёння ў беларускай арміі створаны сацыяльна-бытавыя ўмовы, якія дазваляюць казаць, што салдаты ні ў чым не маюць патрэбы.

...Вось і прыйшоў час развітвацца. Мы нават не паспелі заўважыць, як хутка ён праляцеў. У тым, што ў арміі кормяць добра і смачна, мы пераканаліся.

Адзначылі яшчэ раз мясцовую гасцінасць. Адкрылі для сябе шчырыя, добрыя і сумленныя людзей. Ірына Аляксееўна напрыканцы нам нават верш прачытала. Не дзіўна, чаму яе любяць салдаты. А яна, у сваю чаргу, адносіцца да іх як да сваіх дзяцей. Развіталіся з ёй такімі роднымі, быццам знаёмымі ўсё жыццё.

Вераніка КАНЮТА.
Фота
Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Прыём ежы — самы любімы момант у службы.

Ваенная адукацыя

Пытанні ваеннай адукацыі і кадравга забеспячэння Узброеных Сіл абмяркоўваліся на традыцыйнай прэс-канферэнцыі Міністэрства абароны Беларусі напярэдадні ўстаўнага кампані ў ваенныя ВНУ краіны.

— У Беларусі цалкам сфарміравана і паспяхова функцыюе сістэма падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў для Узброеных Сіл па шматлікіх спецыяльнасцях, — зазначыў начальнік упраўлення ваеннай адукацыі Узброеных Сіл палкоўнік Геннадзь Ляпешка. — Нацыянальная ваенная школа добра зарэкамэндавала сябе і за межамі рэспублікі. Больш за 4,5 тысячы спецыялістаў з 45 краін атрымалі ў нас дыплом аб ваеннай адукацыі. Сёння ў беларускіх ВНУ вучыцца каля 290 замежных ваеннаслужачых з 6 краін свету.

Падрыхтоўка будучых афіцэраў у Беларусі ажыццяўляецца ў Ваеннай акадэміі,

У ВНУ — па афіцэрскія пагоны!

а таксама на сямі ваенных факультэтах і чатырох ваенных кафедрах грамадзянскіх устаноў адукацыі. Навучанне вядзецца па 18 спецыяльнасцях і спецыялізацыях аператыўна-тактычнага звяна, па 90 спецыяльнасцях, спецыялізацыях і напрамках тытчынага звяна, па 48 спецыяльнасцях запаса.

Акрамя таго, атрымаць ваенную адукацыю можна ў Акадэміі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь і Камандна-інжынерным інстытуце Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. У межах пагаднення аб падрыхтоўцы ваенных кадраў для дзяржавы — членаў Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы, падрыхтоўка ваеннаслужачых па тых спецыяльнасцях, навучанне на якіх у нашай краіне лічыцца эканамічна неэфектыўным, ажыццяўляецца і ў ваенна-навуцальных установах Міністэрства абароны Расійскай Федэрацыі.

— Зараз вядзецца работа па мадэрнізацыі і ўдасканаленні ваеннай адукацыі, — расказаў Геннадзь Ляпешка. — Тэрмін навування па камандным профілі складае 4 гады, па інжынерным — да 4,5 — 5 гадоў. Таксама будуць пераглядана структура і змест сацыяльна-гуманітарных дысцыплін, пераразмяркуюцца навуцальныя гадзіны ў бок павелічэння самастойнай работы спецыялістаў, што дазволіць палепшыць якасць прафесійнай падрыхтоўкі.

Пра новаўвядзенні гэтага года, што чакаюць абітурыентаў ваенных ВНУ краіны. Пры праходжанні прафесійна-псіхалагічнага адбору, які заключаецца ў медыцынскім аследаванні, праверцы фізічнай падрыхтоўкі і вызначэнні адпаведнасці выбранай спецыяльнасці, аднак ставіцца не будучы. Як патлумачыў Геннадзь Ляпешка, ва Узброеных Сілах павялічаны не проста фізічна падрыхтаваны, але і ра-

зумны, кемлівы чалавек. Таму вынік праверкі ўзроўню фізічнай падрыхтоўкі будзе выступаць як «залік» ці «незалік».

Упершыню будзе праводзіцца набор на факультэт ракетных войскі і артылерыі, — падзяліўся новаўвядзеннямі галоўнай ваеннай ВНУ краіны начальнік Ваеннай акадэміі, генерал-маёр Сяргей Бобрыкаў. — Раней спецыялістаў гэтага профілю рыхталі на агульнавайсковым факультэце акадэміі. Зараз вырашылі, што будучыя ракетчыкаў і артылерыстаў мэтазгодна навукаць асобна. Таксама зменены і праходныя паказчыкі нарматыўна па фізічнай падрыхтоўцы. Уведзены і новы нарматыў — плаванне для абітурыентаў, якія паступаюць на факультэт ваеннай разведкі. Яшчэ адна асаблівасць прыёмнай кампаніі: на працягу дзвюх гадоў дзятчаты ў акадэмію прымацца не будучы.

Вераніка КАНЮТА.

Унікальныя падраздзяленні

ДЗЯЯЧАТЫ З ЖАРАКТАРАМ

Сярод вучэбных падраздзяленняў 114-й гвардзейскай школы па падрыхтоўцы прапаршчыкаў і спецыялістаў харчовай службы значыцца штатны ўзвод, у які ўваходзіць толькі жанчыны-курсанты. Вось ужо на працягу 22 гадоў ваеннаслужачыя гэтай катэгорыі маюць права нарыўне з мужчынамі праходзіць адпаведную падрыхтоўку, каб у перспектыве атрымаць запаветныя пагоны з дзвюма зорчачкамі.

За гды функцыянавання школы ў яе сценах прайшлі прафесійнае навучанне каля паўтысячы прадстаўніц лепшай паловы чалавечтва. Зараз павышае кваліфікацыю ў спецыялізаваанай ваеннай навуцальнай установе 31 ваеннаслужачая, якая праходзіць службу на кантракце.

— Жанчынам-курсантам уласцівыя высокія маральна-дзеяльныя якасці, — адзначае намеснік начальніка школы па ідэалагічнай працы гвардыі падпалкоўнік Андрэй Грыцук. — У тых, хто жадае атрымаць званне прапаршчыка, добрая базавая падрыхтоўка. За плячыма кожнай з іх — пэўны жыццёвы і службовы досвед.

Большасць жанчын-курсантаў мае сярэдняю спецыяльную адукацыю, а

ліч звязала свой лёс з арміяй, падпісаўшы кантракт з камандаваннем 11-й гвардзейскай амбр. Паспяхова спраўляючыся з функцыянальнымі абавязкамі ў падраздзяленні сувязі, даслужылася жанчына да войскага звання гвардыі старшага сяржанта кантрактнай службы. У брыгадзе Алена пайшла насустрач: накіравалі на далейшае навучанне — па спецыяльнасці начальніка апаратнай. Кантрактніца не ўтойвае, што стала ў армейскі строй з 19-гадовага ўзросту па прызначэнні, а наступнае званне, прапаршчык, для яе — важная прыступка ў вайсковай кар'еры, перспектыва росту. Прычым не толькі службовага, але і матэрыяльнага, што цалкам заканамерна.

А старшыня кантрактнай службы Святлана Нарэйка з Жодзіна апранула ваенную форму практычна адразу пасля заканчэння Мінскага вышэйшага дзяржаўнага каледжа сувязі, атрымаўшы размеркаванне ў вайсковую частку. Дзяўчыне прапанавалі вакантную пасаду начальніка паста спецыяльнай сувязі. Святлана, не раздумваючы, падпісала кантракт з камандаваннем 65-й аўтамабільнай брыгады.

— Цяга да пагонаў у мяне з'явілася яшчэ ў школьныя гады, — расказвае Святлана Нарэйка. — Атрыманне вышэйшай адукацыі не толькі не адбіла жадання стаць ваеннай, а, наадварот, узмацніла. Цяпер жа, пасля паўтара года службы, у мяне ёсць магчымасць павысіць сваю кваліфікацыю па спецыяльнасці.

Здзівіла, што пасля атрымання пагонаў прапаршчыка Святлана не збіраецца спыняцца на дасягнутым: яна хоча стаць афіцэрам. А каб мэта стала рэальнасцю, паралельна са службай жанчына працягвае вучыцца завочна ў БДУІР. Марыць служыць да

звання палкоўніка. Магчыма, і гэта не мяха?..

Такой жа думкі прытрымліваюцца і многія іншыя курсанты «слабага» полу, маючы намер працягнуць вучобу ў Ваеннай акадэміі. Адкуль у іх такія схільнасці? Амаль у трэці з іх такія служылі або служаць у арміі. Напрыклад, у гвардыі старшыні

статуцы, ходзяць у нарады па падраздзяленні. Жывуць, як усё курсанты, у казарме, дзе губляецца індывідуальнасць кожнай: ва ўсіх палаявая форма адзэння, абавязкова субардынацыя, строгае выкананне распарадку дня. Увогуле, патрабаванні жорсткія, але гэта армія.

З вялікім жаданнем і ўпартасцю жанчыны ў пагонах штудзіруюць ваенную навуку ў вучэбных класах, адточваюць майстэрства на трэніроўках, кантрольных занятках і палаявых выходах. Вынікі вучобы кандыдатак на званне прапаршчыка радуюць камандны і выкладчыцкі састваў. Паспяховасць высокая: «тройка» ў жанчым узводзе — вялікая рэдкасць, якая ўспрымаецца навуцанцамі ледзь не як надзвычайнае здарэнне.

— Дзяўчаты да вучобы ставяцца вельмі адказна, — гаворыць начальнік школы па падрыхтоўцы прапаршчыкаў гвардыі падпалкоўнік Уладзімір Баранскі. — Самалябоўства, жаданне разумець тонкасці ваеннай навуцы ў іх такое, што даймаюць выкладчыкаў шматлікімі пытаннямі нават на пералынках паміж заняткамі. Затое скупаць іх адказы на кантрольных — адно задавальненне... Дарэчы, сваімі дабынямі адноснамі да вучобы кантрактныя падганяюць і самалюбства хлопцаў-курсантаў: каму ж хочацца выглядаць наўкладом у вачах мілых дзятчуч?

Стралец бавяць дзятчучы ўмеюць не толькі вочкамі. Мяркуючы па ацэнках паказчыкаў, жанчыны-ваеннаслужачыя маюць поспехі ў асваенні не толькі сваіх спецыяльнасцяў, але і ў асабліва ваенных дысцыплінах. Сампрадуючы мужчыноў працу ў полі яны заўсёды чакаюць з неярпеннем і рыхтуюцца да яе грунтоўна. Узьць хоць бы аўтамат Калашнікава або пісталет Макарава, агульнае ўстройства якіх дзятч-

чы не толькі старанна вывучаюць у школе прапаршчыкаў, але і нарыўне з мужчынамі вучацца ім аваладоваць. І адзін з самых любімых прадметаў для жаночай каманды — агнявая падрыхтоўка, у чым я пераканана, калі разам з дзятчучатамі пабіваю на вайсковым стрэльбішчы 227-га агульнавайсковага палігона, дзе яны выконвалі практыкаванні вучэбных стрэльб.

Здзівіла заіздроснае жаданне жанчын ведацца пра ўсе нюансы будучай стральбы, іх граматычныя практычныя дзеянні на вучэбных месцах і дысцыплінаванасць. Цікавае да матэрыяльнай часткі зброі была такой, быццам яны вывучалі не пісталет з аўтаматам, а імпрэтыўны тупфель. У некаторых не атрымлівалася хутка зарадзіць магазін патронамі — ад стараннасці некаторыя дзятчучы сапсавалі маніроку. Не хапала часам сіл адвесці на халадзе затворную раму... Але праблемы ў навуцанні хутка зніклі: побач знаходзіліся вопытныя настаўнікі.

...Яфрэйтэр кантрактнай службы Вікторыя Бардушка кароткімі чаргамі «знішчыла» дзве роставыя фігуры і куляміны разлік. Гэта была чыстая «пяцёрка!». Дарэчы, рэкорд Вікторыі ў змене ніхто не пабіў. Што і не дзіўна. За час службы ў 49-й радыётэхнічнай бры-

лопасць верталёта. А калі птушка трапляе ў рухавік — ён выйдзе са строю. Чарада іх — наогул трагедыя для авіятэхнікі. А сутнасць акустычных сістэм у тым, што там запісаны тлушчаны «галасы небяспекі». Яны гэта чуюць і, думаючы, што недзе побач знаходзіцца пагроза, не падлятаюць да зон авіяпалёты. Аднак бывае, што нават і сучасныя тэхналогіі не спраўляюцца (напрыклад, калі пакося травы, звычайна злітаецца шмат птушак). І нікуды ад гэтага не дзвеніцца: не адменіш, як выйсце, дадатковыя інструкцыі — ухіленне ад

Начальнік метэаралагічнай службы маёр Мікалай Барынаў назірае за паказчыкамі тэмпературы і вільготнасці.

сутыкнення, апыраджвальны маневр верталёта ці самалёта, уключэнне фар.

Толькі ніякі акустычныя сістэмы не дзейнічаюць на соў, якія даю «прыжыліся» на сонсах, што растуць каля будынка метэастанцыі. Яны таксама — нібыта сіноптыкі: калі цёплае надвор'е — не падаюць свайго прывычнага месца, а як пахладае — грэюцца ў елках, што растуць непадлёку. Жывуць совы тут усім сямействам: мама, тата і дзеткі. Калі адно саванне ўпаля з дрэва і не змогло ўзляцець, супрацоўнікі метэастанцыі забралі яго ў памяшканне, выхадзілі. Калі саванне папралася, пастудзілі яго на галінку хвой. Толькі ўдзячнасць тлушкім, мабыць, не ўпласцівае: і блізка не падпускаюць яны суседзьяў-сіноптыкаў да свайго жылля.

Ды і часу няма ў метэаралагаў, каб туды хадзіць, бо на працягу дня і ночы трэба весці назіранні: самалёты ж могуць лятаць у любы час сутак. У асноўным, авіяпералёты здзяйсняюцца два разы на тыдзень. У мэтах бяспекі экіпажа ўдзельнічае ў іх і сіноптык.

Безумоўна, метэаралагі не ўсемагутны. Як яны самі лічаць, прадказаць надвор'е на сто працэнтаў не можа ніхто: хоць адзін з прадгледжальных паказчыкаў, але не саванне з сапраўдным.

— Апраўданасць нашых прагнозаў складае прыблізна 95—96%, — расказвае сіноптык. — Аднак гэта не сведчыць аб іх дакладнасці. Высокая дакладнасць бывае ва ўстойліваю пару года — зімой ці летам. А калі наступае пераходны перыяд — вясна ці восень, праэнт дакладнасці зніжаецца. Гэта звязана з тым, што ў такі час надвор'е перадаказальнае, бо часта ўзнікаюць рэзкія небяспечныя з'явы. Праўда, кароткатэрміновыя, але ж яны ёсць.

— Чалавек, які ўсё ведае пра надвор'е — так кажуць многія пра метэаралагаў. А калі ён твой сябар ці знаёмы, то гэта і той, хто падкажа, які апрацацца, ці ёхаць на рыбалку, праводзіць мерапрыемства на вуліцы ці ў памешканні.

А ваенны метэаралаг — гэта яшчэ і чалавек, які, у першую чаргу, нясе поўную адказнасць за экіпаж. І толькі ад яго вердыкты залежыць, узнімацца верталёт альбо самалёт у паднябесце ці не.

Вераніка КАНЮТА.
Фота аўтара.

